

Görgényi Ilona
(egyetemi tanár, ME ÁJK)

A Viktimológiai Szekció 2009. évi rendezvényei

1. Az állami kárenyhítés tíz éve Magyarországon

A 2009. év a Magyar Kriminológiai Társaság Viktimológiai Szekciója számára a jubilálások éve volt. A szekció vezetőségi üléseken túlmenően két nyilvános rendezvényünk volt.

A Bűncselekmények Áldozatainak Napja alkalmából, 2009. február 20-án – a korábbi évhez hasonlóan – az Igazságügyi Hivatal és a Viktimológiai Szekció által szervezett szekcióülésre került sor. „Az állami kárenyhítés tíz éve Magyarországon” témakörben megtartott rendezvény előadásai az állami kárenyhítés különböző aspektusaihoz kapcsolódtak. Hazánkban az állami kárenyhítés jogi rendelkezéseinek bevezetése az 1074/1999. (VII. 7.) Korm. határozattal valósult meg. Kiemelendő, hogy már e jogi szabályozást megelőzően is törvénytervezetek készültek, amelyre vonatkozó kodifikációs munka kezdetén, külön felkérésre tervezetet, illetve vitaanyagot készíthettem, s a szakmai véleményezésekben is részt vettem. Erre tekintettel vállalkoztam „Az állami kárenyhítés elmélete, nemzetközi jellemzői” c. előadásom megtartására. A második előadás dr. Pörge Lajos ny. r. ezredes, a Biztonságos Magyarországért Közalapítvány volt ig. helyettese, a Kárenyhítési Iroda volt vezetője tartotta, „Az állami kárenyhítés gyakorlata 1999-2005 között” címmel. A kárenyhítési kérelmek elbírálása a 2005. december 31. napjáig terjedő időszakban először az Országos Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Közalapítvány, majd a Biztonságos Magyarországért Közalapítvány feladata volt. Időközben hazánk a 2321/2001. (XI. 5.) Korm. határozattal megerősítette az erőszakos bűncselekmények áldozatainak kompenzációjáról szóló 1983. évi egyezmény aláírását. Bár az egyezmény Magyarországon nem került kihirdetésre, de az aláírásra is figyelemmel az állami kárenyhítés szabályai átkerültek a 209/2001. (X. 31.) Korm. rendeletbe. Ezen kormányrendeletek módosulásain túlmenően – a nemzetközi elvárásokra, különösen a bűncselekmények áldozatainak kompenzációjáról szóló 2004/80/EK irányelvre figyelemmel és a hazai áldozatpolitika továbbfejlesztése érdekében – szükségessé vált a törvényben történő szabályozás megteremtése. A 2006. január 1-jétől végrehajtandó

európai uniós normáknak megfelelően ugyanezen időponttól hatályos a bűncselekmények áldozatainak segítségéről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény. A támogatási és döntési eljárásból álló kárenyhítési eljárás során támogató hatóságként a területi áldozatsegítő szolgálatok, míg döntő hatóságként országos hatáskörrel egyetlen szerv, a Fővárosi Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálatának önálló szervezeti egysége jogosult eljárni. Erre is tekintettel dr. Szántó Eszter, a Központi Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálatának osztályvezetője tartott „Az állami kárenyhítés új rendszerének változása 2006. január 1-jétől” címmel előadást.

2. Húszéves a Magyar Kriminológiai Társaság Viktimológiai Szekciója

2009. évben, november 19-én a másik rendezvényünk „20 éves a Magyar Kriminológiai Társaság Viktimológiai Szekciója” címmel került megrendezésre, amely évforduló alkalmat adott arra is, hogy megemlékezzünk a viktimológia magyarországi megjelenéséről és megerősödéséről. Dr. Vigh József egyetemi tanárnak, az ELTE Kriminológiai Tanszék volt vezetőjének kiemelkedő a szerepe a viktimológia hazai művelésében, hiszen számos tanulmánya jelent meg e témakörben. Ahogy az a vonatkozó nemzetközi szakirodalomban jellemző, Magyarországon is a figyelem először az erőszakos bűncselekmények áldozataira irányult. Erre figyelemmel első előadóként szerepelt a meghívóban „A hazai viktimológia kezdetei” című előadásával, amelynek megtartását a váratlan körülmények nem tették lehetővé.

Továbbá a hazai viktimológiai szakirodalomban ugyancsak számos olyan publikációja jelent meg dr. Tóth Tihamérnak, amely egészben vagy részben a bűncselekmények elszenvedőivel foglalkozik, s amelyek közül az elsőt, „Gondolatok a viktimológiáról” címmel éppen negyven évvel korábban, 1969-ben közölte a Belügyi Szemle. Az „Emlékezés dr. Tóth Tihamér viktimológiai munkásságára” témakörű, átfogó, mind a szakmai hivatást és szakirodalmi munkásságot áttekintő előadást dr. Csendes László rendőrségi főtanácsos, c. főiskolai docens, a Bűnmegelőzési Akadémia vezetője tartotta meg, aki kezdetektől a Viktimológiai Szekció titkára. Az 1989. évi megalakulástól kezdődően kiemelkedő szerepet játszott dr. Fehér Lenke elnök, az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetének tudományos főmunkatársa, egyetemi tanár a Viktimológiai Szekció szakmai programjának

színvonalas szervezése terén. A hazai viktimológia múltja és jelene jegyében megtartott rendezvényen elhangzott „Erőfeszítések az áldozat-orientált kriminálpolitikáért Európában” c. előadás nemcsak ezen tudományos ülés összegző lezárása volt, hanem a következő tudományos üléseink nyitánya is.

A Viktimológiai Szekció 2008. és 2009. évi rendezvényein elhangzott előadások írásos változata a Kriminológiai Közleményekben olvasható, az 1989. évi megalakulástól a „nagykorúvá” válásig tartó 18 éves időszakra vonatkozóan, dr. Fehér Lenke jelenlegi tiszteletbeli elnök beszámolója pedig elérhető a Magyar Kriminológiai Társaság honlapján (www.kriminologia.hu).

AZ ÁLLAMI KÁRENYHÉTES TÍZ ÉVE
MAGYARORSZÁGON